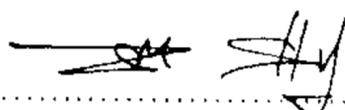

ชื่อวิทยานิพนธ์ สภาพการณ์และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ในวิชาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา
ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวรวมพร ชุ่มสุคนธ์
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลพงษ์ วัฒนเสรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชนะชัย สืบปฐ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรายวิชาบังคับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ในด้าน การนำหลักสูตรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ การจัดเนื้อหาวิชาและการใช้หนังสือเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการในชุมชน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพการณ์และปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูสังคมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนนอกเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาบังคับสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 248 คน จาก 98 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) และตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ในตอนท้ายของแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ หรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ คำนวณหาค่าสถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่า Chi-Square test t-test ANOVA และ ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี Scheffe'test:

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรายวิชาบังคับสังคมศึกษา ด้านการนำหลักสูตรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปใช้ ครูสังคมศึกษาจะใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาประกอบในการจัดทำแผนการสอนโดยทำความเข้าใจหลักสูตรและเพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับนักเรียนด้วยตนเอง ด้านการจัดเนื้อหาวิชาและการใช้หนังสือเรียน ครูสังคมศึกษาจะรวบรวมเนื้อหาที่จะทำการสอนจากหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ประกอบกับการใช้หนังสือแบบเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูสังคมศึกษาจะใช้วิธีสอนแบบบรรยายและวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการในชุมชน ครูสังคมศึกษาจะพิจารณาใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน และผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง ประกอบกับการนำแหล่งวิทยาการในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนอีกด้วย ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วิธีการจัดนิทรรศการ ส่วนการวัดและประเมินผล ครูสังคมศึกษาจะทำการวัดและประเมินผลทุกครั้งเมื่อสอนจบบทเรียนหนึ่ง ๆ ประกอบกับการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการมีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในรายวิชาบังคับสังคมศึกษา ด้านการนำหลักสูตรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปใช้พบว่าข้อที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ เอกสารหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ด้านการจัดเนื้อหาวิชาและการใช้หนังสือเรียน ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง หนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสำหรับให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะพบว่า ครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน จะพบปัญหา คือ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมกับการใช้สื่อการเรียนการสอนบางประเภท ส่วนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะพบว่า ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเพียงพอ และด้านการวัดและประเมินผล ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ขาดความร่วมมือจากนักเรียนในการสังเกตพฤติกรรมของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบสภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชา บังคับสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามขนาดของโรงเรียน และสถานที่ตั้งของโรงเรียน คือ โรงเรียนในเมือง และโรงเรียนนอกเมือง พบว่า สภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับสังคมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการ สอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับสังคมศึกษา แตกต่างกัน ตามขนาดของโรงเรียน

5. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับ สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน คือ โรงเรียนในเมืองและ โรงเรียนนอกเมือง พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในวิชาบังคับสังคม ศึกษา ไม่แตกต่างกัน